

Rigsdagstidende.

1854. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 153

Femte Session.

87de Møde.

Mandagen den 13de Marts.

(Forts.)

Krigsministeren (fortsat): Hvad det angaaer, at man ikke behøver en Geværfabrik, og at det er simplere, at skaffe Geværer fra Udlandet, troer jeg, at det er en Vildfarelse. Alle Mænd af Faget ere af den Formening, at enhver Stat, der har en Armee, ogsaa maa have indenfor sine Grændser de Fabriker, som levere Armeens Fornødenheder, og navnlig Vaaben, og at man ikke bør lade det komme an paa, hvorvidt man kan faae dem til rette Tid og ligesaa gode fra Udlandet. I Fald der er Nogen i den ærede Forsamling, som interesserer sig for dette Spørgsmaal, vil jeg foreslaae Dem at læse det engelske Blad Times af 28de Februar d. A. Der vil man see, at der i Parlamentet er foresaldet en meget vidtløftig og ret interessant Discussion om den samme Gjenstand, idet en Embedsmand paa Krigsbestyrelsens Begæring har forlangt en meget betydelig Sum af omtrent 12 Tdr Guld til at oprette en Geværfabrik for den engelske Armee, et Forlangende, som vakte megen Sensation og Modstand, men som blev understøttet af Finantsministeren, der erklærede, at, uagtet han isølge sit Embede maatte være stemt imod enhver Udgift, havde han dog, efterat have gjort sig nøie bekendt med denne Sag, overtydet sig om, at en Geværfabriks Anlæg i England for Statens Regning vilde baade være nyttig og nødvendig. Det havde nemlig vist sig, at de Contracter, som man havde affluttet med private Fabrikanter, vare upaalidelige, da man hverken fik Geværerne til rette Tid eller det rette Antal, eller af tilstrækkelig god Beskaf-

senhed, og man har derfor anseet det nødvendigt at have en Fabrik under Statens Control. Naar nu et saa stort Fabrikland som England, der forsyner hele Verden med Vaaben, og hvis Jern- og Staalfabriker navnlig ere bragte til en høiere Grad af Fuldkommenhed end noget andet Lands i Europa, ikke kan undvære en egen Vaabenfabrik, synes det at være indlysende, at et Land som Danmark, hvor der aldeles ingen Concurrence er, ikke kan forlade sig paa de Vaaben, der komme fra Udlandet, men, at det enten selv maa have en Fabrik, eller idetmindste maa have en Fabrik, der staaer under Regjeringens Control. Forresten skal jeg henstille til det ærede Thing, hvad det maa finde for godt at beslutte i denne Sag.

B. Christensen: Jeg troer rigtignok, at man, saameget man end kan beundre England, maa vogte sig for at lade denne Beundring være ubetinget med Hensyn til alle de Entrepriser, man der indlader sig paa for Statens Regning. Men jeg skal dertil gjøre opmærksom paa, at England er ved en Krigs Udbrud, der er særdeles populair i Landet, og at det altsaa staaer under ganske særegne Forhold. Men dette forholde sig nu som det vil, saa er her slet ikke Spørgsmaal om Fabrikens Eksistens ved Hellebæk eller dens Ikke-Eksistens. De Ord, som den ærede Krigsminister vil have bort, gaae blot ud paa, at dens Arbejder ikke af Staten maae betales høiere, end hvad lignende Arbejder fra fremmede Fabriker koste. Den ærede Minister siger, at den arbejder billigere end fremmede Fabriker. Dersom dette er Tilfældet, saa kunne jo disse Ord slet ikke genere, og, arbejder den ikke billigere, er det en fornyet Opfordring til Krigsbestyrelsen om at have Arvaagenhed med Hensyn til Priserne,